

НАРОДНО СЪБРАНИЕ		
Вх. №	754 - 01 - 4	
Дата	10	05 2017

ДО
Г-Н ДИМИТЪР ГЛАВЧЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

52
12

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 76, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание внасяме Законопроект за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс, съответно с мотиви и предварителна оценка на въздействието.

Молим, законопроектът да бъде представен за разглеждане и гласуване съгласно установения ред.

Вносител:

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ГРАЖДАНСКИЯ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС

(обн. ДВ. бр. 59 от 2007 г., изм. ДВ. бр. 50, 63 и 69 от 2008 г., изм. ДВ. бр. 12, 19, 32, 45, 47 и 82 от 2009 г., изм. ДВ. бр. 13 и 100 от 2012/2010, изм. ... ДВ. бр. 13 от 2017 г.)

§ 1. В чл. 42, ал. 1 се създава изречение трето: „Разноските по връчването чрез кметството са за сметка на ищеца.“.

§ 2. В чл. 47 се правят следните изменения и допълнения:

1. в ал. 1:

а) в изречение първо след думата „ответникът“ се добавя „в продължение на един месец“.

б) създава се изречение трето: „Невъзможността ответникът да бъде намерен на посочения по делото адрес се констатирана с най-малко три посещения на адреса, с интервал от поне една седмица между всяко от тях, като най-малко едно от посещенията е в неработен или неприсъствен ден.“

2. в ал. 3:

а) в изречение първо думите „указва на ищеца да представи справка за“ се заменят със „служебно проверява“.

б) създава се изречение трето: „Съдът служебно проверява и местоработата на ответника и може да разпреди връчване по местоработата, съответно местослуженето или мястото за осъществяване на стопанска дейност.“

3. в ал. 6, в края на разпоредбата, след думата „ищеца“ се поставя запетая и се добавя „като възнаграждението му се определя по реда на чл. 37 от Закона за правната помощ“.

§ 3. В чл. 236, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. създава се нова т. 7:

„т.7. номера на банковата сметка, по която да се преведат присъдените суми;“

2. досегашната т. 7 става т. 8.

§ 4. В чл. 412 се правят следните изменения и допълнения:

1. създава се нова т. 7:

„т.7. номера на банковата сметка, по която да се преведат присъдените суми;“

2. досегашните т. 7 - 11 стават съответно т. 8 – 12.

§ 5. В чл. 417 се правят следните изменения и допълнения:

1. в т. 2 запетаята след думата „учреждения“ се заменя със съюза „или“, а думите „и банките“ – отпадат.

2. създава се т. 10:

„10. документ или извлечение от счетоводни книги, с които се установяват вземания на банките.“

§ 6. В чл. 418, ал. 5 се правят следните изменения и допълнения:

1. в изречение първо след думата „лист“ се добавя „и поканата за доброволно изпълнение“.

2. в изречение второ думите „съобщението, с което е връчена заповедта за изпълнение“ се заменят с „връчените документи с отбелязване на връчването на всеки един от тях“.

§ 7. В чл. 432 се правят следните изменения и допълнения:

1. създава се нова т. 5:

„т. 5. в случаите по чл. 420, ал. 1 във връзка с чл. 417, т. 9 и 10;“

2. досегашните т. 5 - 7 стават съответно т. 6 – 8.

§ 8. В чл. 435 се правят следните изменения и допълнения:

1. в ал. 2:

а) след думата „обжалва“ се добавя „цената на вещта, определена от съдебния изпълнител при извършването на описа;“

б) създава се изречение второ: „Длъжникът може да обжалва и отказа за приключване, прекратяване или спиране на принудителното изпълнение, отказа за замяна на обекта или начина на изпълнението, определянето на трето лице за

пазач, ако не спазени изискванията на чл. 470 или чл. 486, ал. 2, както и извършването на удръжки при спряно изпълнително производство."

2. в ал. 4:

а) създава се ново изречение второ: „Жалбата на третото лице спира изпълнението по отношение на тези вещи.“

б) досегашното изречение второ става изречение трето.

3. създава се нова ал. 5:

„(5) Лице по ал. 3 или 4 може да обжалва действията на съдебния изпълнител при подготовката и провеждането на публичната продажба на основание допуснати нарушения при извършване на уведомяването, описа или оценката на вещта.“

4. досегашната ал. 5 става ал. 6.

§ 9. В чл. 443, изречение второ в края на текста след думата „вземане“ се поставя запетая и се добавя „като във всеки случай наложените от съдебния изпълнител обезпечителни мерки не могат да надхвърлят размера на задължението.“

§ 10. В чл. 446 се правят следните изменения и допълнения:

1. ал. 1 се изменя така:

„(1) Когато изпълнението е насочено върху трудовото възнаграждение или върху друго възнаграждение за труд, както и върху пенсия, чийто размер е над минималната работна заплата, удържането се извършва при спазване на ограничения, определени в акт на Министерския съвет.“

2. създават се ал. 5 и 6:

„(5) Несеквестрируеми са доходите от трудово възнаграждение, друго възнаграждение за труд или пенсия до размера на минималната работна заплата, както и от помощи и обезщетения съгласно нормативен акт, постъпили по банкова сметка на длъжника, освен за задължения за издръжка.“

„(6) Когато от основанието за постъпилите суми по банковата сметка на длъжника е видно, че същите представляват несеквестрируем доход по смисъла на ал. 5, банката уведомява съдебния изпълнител за причината за неизпълнение на заповестното съобщение.“

§ 11. В чл. 454, ал. 1 числото „30“ се заменят с „20“.

§ 12. В чл. 493, т. 1, в края на текста, след думата „взискателите“ се поставя запетая и се добавя „а длъжимият от взискателя задатък се приспада от дълга“.

§ 13. В чл. 494, ал. 2 числото „80“ се заменят с „90“.

§ 14. В чл. 508, ал. 3 след думата „сума“ се добавя „до размера на претенцията“.

§ 15. В чл. 519, ал. 1 се създава изречение второ: „Не се допуска изпълнение върху имоти, вещи и вземания – публична държавна или общинска собственост.“.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 16. (1) Министерският съвет издава акта по чл. 446, ал. 1 в тримесечен срок от влизането в сила на този закон.

(2) До влизането в сила на акта по ал. 1 удържането се извършва по досегашния ред.

§ 17. В Закона за частните съдебни изпълнители (обн. ДВ. Бр. 43 от 2005 г., изм. ДВ. бр. 39 от 2006 г., изм. ДВ. бр. 59 и 64 от 2007 г., ... изм. ДВ. бр. 49 от 2012 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се чл. 19а:

„Задължение за предоставяне

Чл. 19а. Частният съдебен изпълнител е длъжен по молба на длъжника да му предостави копие от документите по изпълнителното дело в 7 дневен срок от постъпването на молбата.“.

2. В чл. 65 се правят следните изменения:

а) в ал. 1, изречение първо цифрата „8“ се заменя с „9“.

б) в ал. 2 думите „една втора“ се заменят с „две трети“.

3. В чл. 68, ал. 1 се правят следните изменения:

а) в т. 2 числото „100“ се заменя с „1000“.

б) в т. 4 думата „една“ се заменя с „три“.

4. В чл. 70, ал. 4 думите „от квотата на камарата“ се заменят с „чрез жребий“.

5. В чл. 78 се създава ал. 5:

„(5) Сборът на всички такси по изпълнението не може да надвишава размера на задължението.“

6. В чл. 83 се създава ал. 4:

„(4) Върху сумата, която длъжникът е погасил в срока за доброволно изпълнение, такса не се събира.“

§ 18. В Закона за съдебната власт (обн. ДВ. бр. 64 от 2007 г., изм. ДВ. бр. 5 и 109 от 2008 г., изм. ДВ. бр. 25, 33, 42, 102 и 103 от 2009 г., ... изм. ДВ. бр. 14 от 2017 г.) в чл. 264, ал. 2, изречение второ думите „вземания на органите на съдебната власт“ се заменят с „публични вземания“.

Вносител:

МОТИВИ

към Законопроекта за изменение и допълнение на
Гражданския процесуален кодекс

Действащата уредба на заповедното и изпълнителното производство в Гражданския процесуален кодекс съдържа разпоредби, които не предвиждат достатъчно гаранции за ефективна защита на правата на гражданите. Предвид това са необходими законодателни промени, които да гарантират справедлив и балансиран изпълнителен процес, който да не ограничава правата на длъжниците, но и същевременно да не засегне възможностите на кредиторите да удовлетворят своите вземания.

Важна е предложената промяна относно банките в заповедното производство. С така предложената промяна се предвижда подаденото от длъжника възражение да спира изпълнението. Целта е да се гарантират справедливост, равнопоставеност и защита на длъжниците на банки, които са в невъзможност да погасяват задълженията си.

Сред целите на предлагания законопроект е да се подобри процедурата по призоваването, като се предоставят допълнителни гаранции за намиране и уведомяване на длъжника, тъй като това ще даде на гражданите възможност своевременно да защитят правата си. В тази връзка се предлага увеличаване на срока, в който длъжникът да бъде търсен – в рамките на един месец да се гарантират поне три посещения на адреса му, като най-малко едно от тях да бъде в неработен или неприсъствен ден. Допълнително се предвижда справка за адреса на длъжника да се извършва служебно от съда, както и проверка на неговата месторабота, за да може да бъде призован чрез работодателя. Предлага се и назначаване на особен представител на длъжника в заповедното производство, който да може ефективно и своевременно да предприеме необходимото в негова защита.

Предлага се и възможност за разрешаване на установен в практиката проблем – липса на информация за банкова сметка, по която доброволно да се превеждат присъдени суми. В тази връзка в законопроекта е предвидено посочване на номер на банкова сметка в съдебното решение, в заявлението за издаване на заповед за изпълнение и в самата заповед за изпълнение. По този начин се дава възможност за доброволно изпълнение, без да се стига до

образуване на изпълнително производство и натоварване на длъжника с допълнителни такси и разноси, които могат в пъти да увеличат задължението.

Изключително важно за длъжниците е да бъде регламентирана възможността за обжалване на оценката на недвижим имот, определена от съдебния изпълнител, като по този начин се избегнат случаите на продаване на имоти от съдебните изпълнители на цена десетки пъти по-ниска от пазарната. Предвидено е обжалване и на други действия на съдебните изпълнители, сред които отказите за приключване, прекратяване и спиране на принудителното изпълнение, и за замяна на обекта или начина на изпълнение, определянето на трето лица пазач без да са налице предпоставките за това, извършването на удържки при спряно производство и др. Така се предоставя възможност за допълнителен съдебен контрол и съответно за допълнителна защита на длъжниците.

Предложеното допълнение на чл. 443 цели постигането на пропорционалност, съразмерност и адекватност на използваната спрямо длъжниците принуда и налагани обезпечителни мерки.

Сериозни проблеми за длъжниците създава прилагането на разпоредбата на чл. 446, в която определянето на несеквестрируемия доход на физическите лица е обвързано с размера на минималната работна заплата. В сегашния си вид разпоредбата на практика е неприложима, тъй като при приемането ѝ минималната работна заплата е била в размер на 220 лв., променяна е няколкократно, а регламентираната в разпоредбата минимална граница от 300 лв. не е била актуализирана нито веднъж. Вследствие на това немалка част от длъжниците търпят по-неблагоприятни условия и в тази връзка е предложена промяна на текста, като удържането следва да се извършва при спазване на ограниченията, определени в акт на Министерски съвет. Допълнително е предложено и нормативно разрешение във връзка с наложен заповор на средства по банкова сметка, по която постъпват средства от трудово възнаграждение или пенсия до размера на минималната работна заплата, както и от помощи и обезщетения.

Изменението в чл. 454, ал. 1 е с оглед облекчаване на длъжника, като предложението е изпълнителното производство да се спира при внасяне на по-нисък, спрямо действащия, процент от задължението като първоначална вноски.

От съществено значение за длъжниците е въпросът с прекомерните такси, които събират частните съдени изпълнители и които по някога значително

надвишават задължението. С оглед на това се предлага промяна в Закона за частните съдебни изпълнители, съгласно която размерът на таксите да не надвишава задължението, а в случай на изпълнение в срока за доброволно изпълнение да не се събират такси. Това ще облекчи една огромна част от длъжниците, а в същото време по този начин няма да се блокира дейността на съдебното изпълнение.

Практиката показва, че контролът върху дейността на частните съдебни изпълнители е недостатъчен и в тази връзка е необходимо да се предвидят допълнителни гаранции за спазването на законовите разпоредби и гарантирането на правата на страните в изпълнителния процес, като се увеличи съставът на представителите на Министерството на правосъдието в дисциплинарната комисия, вземаща решения за дисциплинарни наказания на частните съдебни изпълнители, както и да се предвидят по-строги санкции при установени нарушения.

Със законопроекта се предвижда още възлагане на събирането на публични вземания на държавните съдебни изпълнители, а не само на вземания на органите на съдебната власт, каквато е настоящата регламентация.

Вносител:

Предварителна оценка на въздействието

на Законопроекта за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс

I. Основания за законодателната инициатива

Законопроектът цели подобряване на уредбата на обществените отношения по повод заповедното и изпълнителното производство. Принудителното изпълнение представлява изключително важна държавна функция, която се характеризира със сериозна намеса в правната сфера на гражданите и която води до значително засягане на техните права. Банки, небанкови финансови институции, монополисти предпочитат да възлагат събирането на вземанията си на частни съдебни изпълнители, защото получават по-бърза възвръщаемост, но това не следва да е за сметка на нарушаване на законните права на длъжника.

Предвид на това са необходими спешни законодателни промени, които да гарантират справедлив и балансиран нормативен подход, който от една страна да ограничи сериозните поражения върху българските граждани в качеството им на длъжници на различни основания, а от друга – да не се допусне накърняване на интересите на кредиторите да съберат вземанията си.

II. Заинтересовани страни

Въвеждането на допълнителни гаранции за своевременна и ефективна защита на правата на страните в заповедните и изпълнителните производства е в интерес на всички български граждани. В този смисъл заинтересовани и засегнати от промените лица ще са както гражданите, които имат качеството на длъжници, така и тези, които имат качеството на кредитори, в насока постигане на баланс в отношенията между тях.

III. Анализ на разходи и ползи

Законопроектът ще доведе до намаляване на натоварването на граждани с такси и разноски за образуване на изпълнителни производства и извършване на изпълнителни действия от съдебните изпълнители в случаите, в които длъжниците искат да платят доброволно, но не им е предоставена такава възможност поради непосочване на банкова сметка на лицата, в чиято полза има присъдени суми.

Законодателната инициатива предвижда и намаляване на високите по размер такси и разноски на частните съдебни изпълнители, превишаващи понякога в пъти размера на задължението, а в случаите на плащане в срока за доброволно изпълнение предложението е да не се събират такси.

С оглед планирането на засилване на представителството на Инспектората към Министерството на правосъдието в дисциплинарната комисия и в отделните